

HOTĂRÂREA CURȚII
15 ianuarie 1998*

Mannesmann Anlagenbau Austria AG și alții
împotriva
Strohal Rotationsdruck GesmbH

[Cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, formulată de Bundesvergabeamt (Austria)]

„Achiziții publice – Procedură de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări –
Imprimerie de stat – Filială care exercită activități comerciale”

Cauza C-44/96

În cauza C-44/96,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CE, de către Bundesvergabeamt (Austria) pentru pronunțarea, în litigiul aflat pe rolul acestei instanțe, între

Mannesmann Anlagenbau Austria AG și alții

și

Strohal Rotationsdruck GesmbH,

unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 1 litera (b) din Directiva 93/37/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări (JO L 199, p. 54) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2081/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 2052/88 privind obiectivele și eficiența Fondurilor Structurale, precum și coordonarea activităților lor și a operațiunilor cu Banca Europeană de Investiții și cu celelalte instrumente financiare existente (JO L 193, p. 5),

CURTEA,

compusă din domnii G. C. Rodríguez Iglesias, președinte, C. Gulmann, M. Wathelet și R. Schintgen, președinți de cameră, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, (raportor), J. L. Murray, D. A. O. Edward J.-P. Puissechet, G. Hirsch, P. Jann și L. Sevón, judecători,

avocat general: domnul P. Léger,
grefier: domnul H. A. Rühl, administrator principal,

după examinarea observațiilor scrise prezentate:

– pentru Mannesmann Anlagenbau Austria AG și alții, de către M. Winischhofer, avocat în Viena,

– pentru Strohal Rotationsdruck GesmbH, de către W. Wiedner, avocat în Viena,

* Limba de procedură: germana.

- pentru guvernul olandez, de domnul A. Bos, consilier juridic în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, în calitate de agent,
- pentru guvernul austriac, de domnul W. Okresek, Ministerialrat în cadrul Bundeskanzleramt-Verfassungsdienst, în calitate de agent,
- pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul H. van Lier, consilier juridic, și de doamna C. Schmidt, membră a Serviciului Juridic, în calitate de agenți,

având în vedere raportul de ședință,

după ascultarea observațiilor orale ale Mannesmann Anlagenbau Austria AG și alții, reprezentați de către M. Winischhofer, ale Strohal Rotationsdruck GesmbH, reprezentată de către W. Wiedner, ale guvernului francez, reprezentat de domnul P. Lalliot, Secretar pentru Afaceri Externe în cadrul Direcției Juridice a Ministerului Afacerilor Externe, în calitate de agent, ale guvernului olandez, reprezentat de domnul M. Fierstra, consilier juridic adjunct în Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de agent, și ale Comisiei, reprezentată de domnul H. van Lier, în ședința din 3 iunie 1997,

după ascultarea concluziilor avocatului general, prezentate în ședința din 16 septembrie 1997,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin Ordonanța din 2 februarie 1996, primită de Curte la 14 februarie 1996, Bundesvergabeamt a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CE, șapte întrebări preliminare privind interpretarea articolului 1 litera (b) din Directiva 93/37/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări (JO L 199, p. 54) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2081/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 2052/88 privind obiectivele și eficiența Fondurilor Structurale, precum și coordonarea activităților lor și a operațiunilor cu Banca Europeană de Investiții și cu celelalte instrumente financiare existente (JO L 193, p. 5).

2 Aceste întrebări au fost adresate în cadrul unui litigiu aflat pe rolul acestei instanțe între Mannesmann Anlagenbau Austria AG și alții și Strohal Rotationsdruck GesmbH (denumită în continuare „SRG”), în ceea ce privește aplicarea legislației austriece privind achizițiile publice la deschiderea unei astfel de proceduri de achiziții publice.

Dispozițiile comunitare relevante

Directiva 93/37

3 Articolul 1 din Directiva 93/37 care codifică Directiva 71/305/CEE a Consiliului din 26 iulie 1971 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări (JO L 185, p. 5), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 90/531/CEE a Consiliului din 17 septembrie 1990 privind procedurile de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și telecomunicațiilor (JO L 297, p. 1) prevede:

„În sensul prezentei directive:

(a) „contractele de achiziții publice de lucrări” sunt contracte cu titlu oneros, încheiate în scris între, pe de o parte, un contractant și, pe de altă parte, o autoritate contractantă definită la punctul (b) și au ca obiect fie execuția, fie atât execuția, cât și proiectarea lucrărilor privind una dintre activitățile menționate în anexa II sau a unei lucrări definite la punctul (c), fie realizarea, prin orice mijloace, a unei lucrări care răspunde nevoilor precizate de către autoritatea contractantă;

(b) sunt considerate „autorități contractante” statul, colectivitățile teritoriale, organismele de drept public și asociațiile formate din una sau mai multe asemenea colectivități sau organisme de drept public.

Prin „organism de drept public” se înțelege orice organism:

– creat special pentru a satisface nevoi de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial și

– dotat cu personalitate juridică și

– fie a cărui activitate este finanțată în majoritate de către stat, de colectivitățile teritoriale sau alte organisme de drept public, fie a cărui gestiune este supusă unui control de către acestea din urmă, fie al cărui organ administrativ, de conducere sau de supraveghere este format din membri, dintre care mai mult de jumătate sunt desemnați de stat, de colectivitățile teritoriale sau alte organisme de drept public.

Listele organismelor și ale categoriilor de organisme de drept public care îndeplinesc criteriile enumerate la al doilea paragraf de la prezentul punct figurează în anexa I.

...” [TRADUCERE NEOFICIALĂ]

Directiva 89/665

4 Directiva 89/665/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări (JO L 395, p. 33, Ediție specială, 06/vol. 1, p. 237) obliga statele membre să adopte „măsurile necesare pentru a asigura că [...] deciziile luate de autoritățile contractante pot face obiectul unor căi de atac eficiente și, în special, cât mai rapide posibil [...] pe motiv că respectivele decizii au încălcat legislația comunitară în domeniul achizițiilor publice sau reglementările de drept intern pentru punerea în aplicare a acestei legislații”. În conformitate cu articolul 5, aceste măsuri trebuiau să fie adoptate înainte de 21 decembrie 1991.

Regulamentul nr. 2052/88

5 Articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2052/88, modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2081/93, este formulat după cum urmează:

„Acțiunile finanțate de Fondurile structurale sau care beneficiază de asistență din partea BEI sau a altui instrument financiar existent trebuie să fie conforme prevederilor tratatelor, instrumentelor adoptate pe baza acestora și politicilor comunitare, inclusiv reglementărilor privind concurența, acordarea contractelor publice și protecția mediului, precum și aplicarea principiului egalității de șanse între bărbați și femei”. [TRADUCERE NEOFICIALĂ]

Legislația austriacă

6 Articolul 1 din Bundesgesetz über die Österreichische Staatsdruckerei [Staatsdruckereigesetz] din 1 iulie 1981 (Legea federală privind Imprimeria de Stat austriacă, *Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich* 340/1981, denumită în continuare „StDrG”), este formulat după cum urmează:

„Entitate economică «Österreichische Staatsdruckerei»

Articolul 1

(1) O entitate economică proprie este creată sub firma „Österreichische Staatsdruckerei” (denumită în continuare „Staatsdruckerei”). Aceasta are sediul la Viena și este dotată cu personalitate juridică.

(2) Staatsdruckerei are calitatea de comerciant în sensul Codului Comercial. Aceasta trebuie să fie înscrisă în partea A a Registrului Comerțului al Tribunalului Comercial din Viena.

(3) Activitățile Staatsdruckerei sunt exercitate în conformitate cu normele care reglementează comerțul”.

7 Misiunile care trebuie asumate de Österreichische Staatsdruckerei (denumită în continuare „ÖS”) sunt descrise la articolul 2 din StDrG. În conformitate cu alineatul (1) din această dispoziție, este vorba, în special, de producția de imprimate pentru Administrația Federală, pentru care se impune secretul sau respectarea normelor de securitate, precum pașapoartele, permisele de conducere, cărțile de identitate, jurnalul oficial federal, repertoriile federale de legi și de decizii, formularele și *Wiener Zeitung*. Acest domeniu de activitate este, în general, desemnat prin expresia „obligații de serviciu public”.

8 Aceste activități, care, în conformitate cu articolul 2 alineatul (3), țin exclusiv de ÖS, sunt, în temeiul articolului 13 alineatul (1) din StDrG, monitorizate de un oficiu de control de stat. În temeiul articolului 12 din aceeași lege, prețurile acestor comenzi sunt fixate – în conformitate cu normele care reglementează comerțul și ținând seama, în special, de necesitatea de a păstra capacitățile disponibile – la cererea Directorului General al ÖS, de către consiliul economic format, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2), din doisprezece membri, dintre care opt sunt numiți de Cancelaria Federală sau de diferite ministere și patru de către comitetul de întreprindere. În conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din StDrG, Directorul General al ÖS este numit de acest comitet.

9 În plus, în temeiul articolului 15 alineatul (6) din StDrG, ÖS este supusă controlului Curții de Conturi.

10 În temeiul articolului 2 alineatul (2) din StDrG, ÖS poate exercita și alte activități, printre care producția de imprimate, precum și editarea și distribuirea de cărți, ziare etc. În cele din urmă, în conformitate cu articolul 3 din această lege, ÖS este autorizată să cumpere participații în întreprinderi.

Acțiunea principală

11 În februarie 1995, ÖS a preluat Strohal Gesellschaft mbH, a cărei activitate era imprimarea rotativă „heatset”. La 11 octombrie 1995, această ultimă societate a fondat SRG, în care deține 99,9 % din capitalul social și al cărui obiect social constă în producția de imprimate

conform procedurii de fabricație menționat anterior într-o fabrică de imprimare din Müllendorf.

12 Pentru a reduce perioada de tranziție care preceda începerea activității acestei fabrici a SRG, care era în curs de înființare, la 18 octombrie 1995, ÖS a inițiat o procedură de licitație pentru un proiect privind echipamentele sale tehnice. În acest scop, ÖS a inclus în fiecare dintre contractele de lucrări o clauză care îi rezerva dreptul de a transfera în orice moment toate drepturile și obligațiile sale care decurgeau din contractele menționate anterior către un terț ales de aceasta. La sfârșitul unei proceduri de conciliere în fața Bundesvergabekontrollkommission (Comisia federală de control al atribuirii contractelor) care a condus la un acord amiabil, această cerere de ofertă a fost retrasă. După inițierea unei noi proceduri de licitație, ÖS a comunicat ofertanților că societatea responsabilă de cererea de ofertă și de atribuirea de contracte era SRG.

13 Ulterior, a fost deschisă o procedură de conciliere la cererea Verband der Industriellen Gebäudetechnikunternehmen Österreichs (Asociația întreprinderilor industriale de construcții din Austria) pentru a stabili dacă atribuirea contractelor trebuia sau nu să se desfășoare în conformitate cu dispozițiile legislației naționale privind contractele de achiziții publice de lucrări. Contrar acestei asociații, SRG și ÖS contestau aplicabilitatea acestei legislații, susținând că, datorită lipsei unei autorități contractante, nu exista, în speță, niciun contract de achiziții publice de lucrări.

14 Bundesvergabekontrollkommission a dat dreptate acestora din urmă și a concluzionat că problema nu era de competența sa. Aceasta nu a dorit totuși să excludă eventuala necesitate de a respecta dispozițiile Directivei 89/665, în cazul în care entitatea contractantă ar beneficia de ajutoare comunitare, în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2081/93.

15 Întrucât nu s-a ajuns la un acord amiabil, Mannesmann Anlagebau și alții au inițiat o procedură de revizuire în fața Bundesvergabeamt.

16 Având îndoieli cu privire la interpretarea dreptului comunitar, Bundesvergabeamt a adresat următoarele întrebări preliminare:

„1) O dispoziție a unei legi naționale, precum cea de la articolul 3 din Staatsdruckereigesetz, menționată în prezenta speță, care conferă drepturi speciale și exclusive unei întreprinderi, este de natură să impună acestei întreprinderi obligația de a satisface nevoi de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial în sensul articolului 1 litera (b) din Directiva 93/37/CEE și să supună o astfel de întreprindere în ansamblul său domeniului de aplicare a acestei directive, chiar dacă aceste activități nu constituie decât o parte din activitatea globală a întreprinderii și, în plus, aceasta participă la activitatea pieței în calitate de întreprindere comercială?

2) În ipoteza în care o astfel de întreprindere intră sub incidența Directivei 93/37/CEE numai în ceea ce privește drepturile speciale și exclusive care i-au fost conferite, trebuie să se considere că o asemenea întreprindere este obligată să creeze, pe plan organizațional, condițiile care să îi permită evitarea transferului către alte sectoare de activitate al mijloacelor financiare care rezultă din câștigurile obținute de pe urma acestor drepturi speciale și exclusive?

3) În cazul în care o autoritate contractantă începe un proiect și acesta trebuie, prin urmare, calificat drept contract de achiziții publice de lucrări în sensul Directivei 93/37/CEE, apariția unui terț care, la prima vedere, nu intră sub incidența domeniului de aplicare *ratione personae*

a acestei directive este de natură să modifice calificarea unui proiect drept contract de achiziții publice de lucrări sau este necesar să se considere că o astfel de modalitate de a proceda constituie o eludare a domeniului de aplicare *ratione personae* a directivei, incompatibilă cu obiectivul directivei?

4) În cazul în care, în vederea realizării unor activități comerciale, o autoritate contractantă înființează întreprinderi în care aceasta deține majoritatea acțiunilor, ceea ce îi permite exercitarea unei dominații economice asupra acestei întreprinderi, calificarea drept autoritate contractantă se aplică, prin urmare, și acestor întreprinderi asociate?

5) Faptul că o autoritate contractantă transferă mijloace financiare, care rezultă din drepturile speciale și exclusive care i-au fost conferite, către întreprinderi care au activități pur comerciale și în care aceasta deține majoritatea acțiunilor, implică, pentru situația juridică a întreprinderii asociate, că aceasta trebuie, în ansamblul său, să fie tratată și să se comporte ca o autoritate contractantă în sensul Directivei 93/37/CEE?

6) În cazul în care o autoritate contractantă care, în mod simultan, satisface nevoile de interes general neavând un caracter industrial sau comercial și exercită activități comerciale, amplasează echipamente care pot servi ambelor scopuri, este necesar să se califice contractul pentru amplasarea unor astfel de echipamente drept contract de achiziții publice de lucrări în sensul Directivei 93/37/CEE sau există, în dreptul comunitar, criterii conform cărora se poate stabili dacă astfel de echipamente trebuie calificate ca fiind echipamente destinate îndeplinirii misiunilor cu caracter public sau echipamente care servesc activităților comerciale?

7) Articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2081/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 2052/88 privind obiectivele și eficiența Fondurilor Structurale, precum și coordonarea activităților lor și a operațiunilor cu Banca Europeană de Investiții și cu celelalte instrumente financiare existente, supune beneficiarii de ajutoare comunitare la procedurile de revizuire în sensul Directivei 89/665/CEE, chiar dacă aceștia nu sunt, ei înșiși, autorități contractante în sensul articolului 1 din Directiva 93/37/CEE?"

Cu privire la prima și la a șasea întrebare

17 Prin prima și a șasea întrebare, instanța națională solicită să se răspundă, în esență, dacă o entitate precum ÖS trebuie să fie considerată un organism de drept public în sensul articolului 1 litera (b) al doilea paragraf din Directiva 93/37 și, prin urmare, o autoritate contractantă în sensul primului paragraf al acestei dispoziții. În cazul unui răspuns afirmativ, instanța națională întreabă, în plus, dacă toate contractele de lucrări încheiate de această entitate, oricare ar fi natura lor, constituie contracte de achiziții publice de lucrări în sensul articolului 1 litera (a) din directiva menționată anterior.

18 Potrivit reclamantelor în acțiunea principală, Comisiei și guvernului francez, articolul 1 litera (a) din Directiva 93/37 menționează toate contractele de lucrări încheiate de o entitate precum ÖS, care exercită atât activități care urmăresc satisfacerea nevoilor de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial, cât și activități de natură comercială.

19 În schimb, SRG, precum și guvernele austriac și olandez consideră că o entitate precum ÖS nu îndeplinește criteriile enumerate la articolul 1 litera (b) al doilea paragraf din Directiva 93/37 și, prin urmare, nu trebuie să fie considerată un organism de drept public în sensul acestei dispoziții.

20 În această privință, este necesar să se observe că, în temeiul articolului 1 litera (b) al doilea paragraf din Directiva 93/37, un organism de drept public este un organism creat special pentru a satisface nevoi de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial, dotat cu personalitate juridică și aflat într-o strânsă dependență față de stat, de colectivitățile teritoriale sau de alte organisme de drept public.

21 Din această dispoziție rezultă că cele trei condiții pe care aceasta le enunță au un caracter cumulativ.

22 În ceea ce privește prima condiție, este necesar să se observe, mai întâi, că ÖS a fost creată pentru a-și asuma în exclusivitate producția de documente administrative oficiale, dintre care unele sunt secrete sau respectă norme de securitate, precum pașapoartele, permisele de conducere și cărțile de identitate, în timp ce altele sunt destinate răspândirii documentelor cu putere de lege și a documentelor administrative ale statului.

23 În plus, prețurile imprimatelor pe care ÖS este obligată să le producă sunt fixate de un organ format în majoritate de membri numiți de Cancelaria Federală sau de diferite ministere și un oficiu de control de stat este însărcinat cu supravegherea imprimatelor supuse unui regim de securitate.

24 Prin urmare, este necesar să se constate că o asemenea entitate, în temeiul legislației aferente, a fost creată pentru a satisface nevoi de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial. Documentele a căror producție trebuie să fie asigurată de ÖS sunt strâns legate de ordinea publică și de funcționarea instituțională a statului și necesită o garanție a aprovizionării și condiții de producție care asigură respectarea normelor de confidențialitate și de securitate.

25 În continuare, este necesar să se precizeze că, din dispozițiile articolului 1 alineatul (1) și ale articolului 2 alineatul (1) din StDrG, rezultă că ÖS a fost creată cu scopul specific de a satisface aceste nevoi de interes general. În această privință, este irelevant că, pe lângă această misiune, o asemenea entitate este liberă să realizeze și alte activități, printre care producerea de alte imprimare, precum și editarea și distribuirea de cărți. Faptul, ridicat de guvernul austriac în observațiile sale scrise, conform căruia satisfacerea nevoilor de interes general nu constituie decât o parte relativ neimportantă a activităților întreprinse efectiv de ÖS este, de asemenea, lipsit de relevanță, în cazul în care o astfel de entitate continuă să fie responsabilă de nevoile pe care aceasta este, în mod specific, obligată să le satisfacă.

26 Condiția, stabilită la articolul 1 litera (b) al doilea paragraf prima liniuță din directivă, conform căreia organismul trebuie să fi fost creat pentru a satisface „în mod specific” nevoi de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial, nu implică faptul că acestuia trebuie să i se încredințeze exclusiv sarcina de a satisface astfel de nevoi.

27 În ceea ce privește a doua condiție stabilită la articolul 1 litera (b) al doilea paragraf din Directiva 93/37, este necesar să se precizeze că, în conformitate cu dreptul național, ÖS este dotată cu personalitate juridică.

28 În ceea ce privește a treia condiție, este necesar să se constate că Directorul General al ÖS este numit de un organ format în majoritate din membri numiți de Cancelaria Federală sau de diferite ministere. În plus, aceasta este supusă controlului Curții de Conturi și un oficiu de control de stat este însărcinat cu supravegherea imprimatelor supuse unui regim de securitate. În cele din urmă, potrivit declarațiilor făcute în cadrul ședinței de către SRG, majoritatea acțiunilor ÖS sunt deținute de statul austriac.

29 Rezultă că o entitate precum ÖS trebuie calificată ca fiind un organism de drept public în sensul articolului 1 litera (b) al doilea paragraf din Directiva 93/37 și, prin urmare, trebuie considerată o autoritate contractantă în sensul primului paragraf al acestei dispoziții.

30 Referitor la această concluzie, guvernele austriac și olandez obiectează că nu se poate neglija faptul că activitatea globală a unei entități precum ÖS este dominată de acele activități exercitate în vederea satisfacerii nevoilor care au un caracter industrial sau comercial.

31 În această privință, este necesar să se amintească faptul că, astfel cum s-a constatat la punctul 26 din prezenta hotărâre, același text de la articolul 1 litera (b) al doilea paragraf din Directiva 93/37 nu exclude faptul că o autoritate contractantă, pe lângă misiunea sa de a satisface în mod specific nevoi de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial, poate exercita alte activități.

32 Cu privire la astfel de activități, este necesar să se constate, mai întâi, că articolul 1 litera (a) din directivă nu face distincție între contractele de achiziții publice de lucrări atribuite de o autoritate contractantă pentru a-și îndeplini misiunea de a satisface nevoi de interes general și cele care nu au nicio legătură cu această misiune.

33 Absența unei asemenea distincții se explică prin obiectivul Directivei 93/37 care urmărește să excludă riscul favorizării ofertanților sau candidaților naționali cu ocazia oricărei atribuirii de contracte efectuată de către autoritățile contractante.

34 În cele din urmă, o interpretare a articolului 1 litera (b) al doilea paragraf prima liniuță din Directiva 93/37, conform căreia punerea sa în aplicare ar varia în funcție de proporția relativă, mai mare sau mai mică, a activităților exercitate în vederea satisfacerii nevoilor care nu au un caracter industrial sau comercial, ar fi contrară principiului securității juridice care impune ca o normă comunitară să fie clară și punerea sa în aplicare previzibilă pentru toți cei implicați.

35 Prin urmare, este necesar să se răspundă la prima și la a șasea întrebare, care au fost adresate de instanța națională, că o entitate precum ÖS trebuie să fie considerată un organism de drept public în sensul articolului 1 litera (b) al doilea paragraf din Directiva 93/37 și, prin urmare, o autoritate contractantă în sensul primului paragraf al acestei dispoziții, astfel încât contractele de lucrări încheiate de această entitate, indiferent de natura lor, trebuie să fie considerate contracte de achiziții publice de lucrări în sensul articolului 1 litera (a) din directiva menționată anterior.

Cu privire la a doua întrebare

36 Având în vedere răspunsul dat la prima și la a șasea întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la a patra și la a cincea întrebare

37 Prin a patra și a cincea întrebare, instanța națională solicită să se răspundă, în esență, dacă o întreprindere care exercită activități comerciale și în care o autoritate contractantă deține majoritatea acțiunilor trebuie ea însăși să fie considerată o autoritate contractantă în sensul articolului 1 litera (b) din Directiva 93/37, în cazul în care această întreprindere a fost creată de către autoritatea contractantă în vederea exercitării de activități comerciale sau în cazul în care aceasta din urmă îi transferă mijloace financiare care rezultă din activitățile pe care le exercită în vederea satisfacerii nevoilor de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial.

38 Astfel cum s-a observat la punctul 21 din prezenta hotărâre, rezultă din textul articolului 1 litera (b) al doilea paragraf din Directiva 93/37 că cele trei condiții menționate în acest text au un caracter cumulativ.

39 Prin urmare, nu este suficient ca o întreprindere să fie creată de o autoritate contractantă sau ca activitățile acesteia să fie finanțate prin mijloace financiare care rezultă din activitățile exercitate de către autoritatea contractantă, pentru ca aceasta să fie ea însăși considerată o autoritate contractantă. În plus, aceasta trebuie să îndeplinească condiția menționată la articolul 1 litera (b) prima liniuță din Directiva 93/37, conform căreia trebuie să fie vorba despre un organism creat special pentru a satisface nevoi de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial.

40 În cazul în care această condiție nu este îndeplinită, o întreprindere precum cea vizată de instanța națională nu poate fi considerată o autoritate contractantă în sensul articolului 1 litera (b) din directivă.

41 Prin urmare, este necesar să se răspundă la a patra și la a cincea întrebare, adresate de instanța națională, că o întreprindere care exercită activități comerciale și în care o autoritate contractantă deține majoritatea acțiunilor nu trebuie să fie considerată un organism de drept public în sensul articolului 1 litera (b) din Directiva 93/37 și, prin urmare, o autoritate contractantă în sensul acestei dispoziții, doar pe motiv că această întreprindere a fost creată de către autoritatea contractantă sau că aceasta din urmă îi transferă mijloace financiare care rezultă din activitățile pe care le exercită în vederea satisfacerii nevoilor de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial.

Cu privire la a treia întrebare

42 Prin a treia întrebare, instanța de trimitere dorește să afle dacă un proiect care trebuie calificat drept contract de achiziții publice de lucrări în sensul articolului 1 litera (a) din Directiva 93/37 rămâne supus dispozițiilor acestei directive în cazul în care, înainte de sfârșitul lucrării, autoritatea contractantă transferă drepturile și obligațiile care îi revin în cadrul unei cereri de ofertă unei întreprinderi care nu este, în ceea ce o privește, o autoritate contractantă în sensul articolului 1 litera (b) din directiva menționată anterior.

43 În această privință, rezultă din articolul 1 litera (a) din Directiva 93/37 că un contract care îndeplinește condițiile enunțate în această dispoziție nu poate să își piardă caracterul de contract de achiziții publice de lucrări, atunci când drepturile și obligațiile autorității contractante sunt transferate unei întreprinderi care nu constituie o asemenea autoritate. Obiectivul Directivei 93/37, care constă în realizarea efectivă a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii în domeniul contractelor de achiziții publice de lucrări, ar fi compromis dacă punerea în aplicare a regimului directivei ar putea fi exclusă doar din cauza faptului că drepturile și obligațiile care reveneau autorității contractante în cadrul unei cereri de ofertă sunt transferate unei întreprinderi care nu îndeplinește condițiile enunțate la articolul 1 litera (b) din Directiva 93/37.

44 Cazul contrar nu ar fi adevărat decât în cazul în care s-ar stabili, de la început, că proiectul în cauză ținea, în întregime, de obiectul social al întreprinderii în cauză, iar contractele de lucrări privind acest proiect erau încheiate de autoritatea contractantă în numele acestei întreprinderi.

45 Este de competența instanței de trimitere să verifice dacă acesta este cazul în speță.

46 Prin urmare, este necesar să se răspundă la a treia întrebare adresată că un contract de achiziții publice de lucrări nu este supus dispozițiilor Directivei 93/37 atunci când acesta vizează un proiect care, încă de la început, ține, în întregime, de obiectul social al unei întreprinderi care nu constituie o autoritate contractantă și contractele de lucrări referitoare la acest proiect au fost încheiate de către o autoritate contractantă în numele acestei întreprinderi.

Cu privire la a șaptea întrebare

47 Prin cea de-a șaptea întrebare, instanța națională dorește, în esență, să afle dacă articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2052/88, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2081/93, trebuie să fie interpretat în sensul că finanțarea comunitară a unui proiect de lucrări este subordonată respectării de către beneficiarii acesteia a procedurilor de revizuire prevăzute de Directiva 89/665, chiar dacă aceștia nu sunt ei înșiși autorități contractante în sensul articolului 1 litera (b) din Directiva 93/37.

48 Astfel cum a observat avocatul general la punctul 105 din concluziile sale, din textul articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2052/88 reiese că această condiție de conformitate a acțiunilor vizate cu dreptul comunitar presupune că acestea intră sub incidența domeniului de aplicare definit de legislația comunitară aferentă.

49 Prin urmare, este necesar să se răspundă la cea de-a șaptea întrebare adresată că articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2052/88, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2081/93, trebuie să fie interpretat în sensul că finanțarea comunitară a unui proiect de lucrări nu este subordonată respectării de către beneficiarii acesteia a procedurilor de revizuire prevăzute de Directiva 89/665, în cazul în care aceștia nu sunt ei înșiși autorități contractante în sensul articolului 1 litera (b) din Directiva 93/37.

Cu privire la cheltuielile de judecată

50 Cheltuielile efectuate de către guvernele austriac, francez și olandez, precum și de către Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de către Bundesvergabeamt, prin Ordonanța din 2 februarie 1996, declară:

1) O entitate precum Österreichische Staatsdruckerei trebuie să fie considerată un organism de drept public în sensul articolului 1 litera (b) al doilea paragraf din Directiva 93/37/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări și, prin urmare, o autoritate contractantă în sensul primului paragraf al acestei dispoziții, astfel încât contractele de lucrări încheiate de această entitate, indiferent de natura lor, trebuie să fie considerate contracte de achiziții publice de lucrări în sensul articolului 1 litera (a) din directiva menționată anterior.

2) O întreprindere care exercită activități comerciale și în care o autoritate contractantă deține majoritatea acțiunilor nu trebuie să fie considerată un organism de drept public în sensul articolului 1 litera (b) din Directiva 93/37 și, prin urmare, o autoritate contractantă în sensul acestei dispoziții, doar pe motiv că această întreprindere a fost creată de către autoritatea contractantă sau că aceasta din urmă îi transferă mijloace financiare care rezultă din activitățile pe care aceasta le exercită în vederea satisfacerii nevoilor de interes general care nu au un caracter industrial sau comercial.

3) Un contract de achiziții publice de lucrări nu este supus dispozițiilor Directivei 93/37 atunci când acesta vizează un proiect care, încă de la început, ține, în întregime, de obiectul social al unei întreprinderi care nu constituie o autoritate contractantă, iar contractele de lucrări referitoare la acest proiect au fost încheiate de către o autoritate contractantă în numele acestei întreprinderi.

4) Articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2052/88 al Consiliului din 24 iunie 1988 privind obiectivele și eficiența Fondurilor Structurale, precum și coordonarea activităților lor și a operațiunilor cu Banca Europeană de Investiții și cu celelalte instrumente financiare existente, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2081/93 al Consiliului din 20 iulie 1993, trebuie să fie interpretat în sensul că finanțarea comunitară a unui proiect de lucrări nu este subordonată respectării de către beneficiarii acestuia a procedurilor de revizuire în sensul Directivei 89/665/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări, în cazul în care aceștia nu sunt, ei înșiși, autorități contractante în sensul articolului 1 litera (b) din Directiva 93/37.

Rodríguez Iglesias	Gulmann	Wathelet	Schintgen
Mancini	Moitinho de Almeida	Kapteyn	Murray
Edward	Puissochet	Hirsch	Jann
			Sevón

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 15 ianuarie 1998.

Grefier
R. Grass

Președinte
G. C. Rodríguez Iglesias